Ч. 183 Середа 19 (31) серпня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Конференциї угодові. — Европейска праса о миролюбивости царя).

От от що лиш не видко кінця конференций угодових; в тім лиш ціле лихо, що хоч той конець вже дуже близько, якось не можна его зловити — все вириває ся з рук. Вчера в полудне розійшла ся була у Відни чутка, що наради міністрів доходять вже щасливо до кінця, що з Угорщини приїхав міністер торговлї, щоби остаточно закінчити угоду. О пів до третої по полудни мала відбути ся рішаюча рада коронна і зараз мав бути виданий комунїкат о щасливім довершеню переговорів — аж нараз ситуация знов змінила ся, конець вихопив ся з рук, втік. В само полудне відбула ся нарада австрийских міністрів, а еї результатом було то, що годі приймити жаданя угорскі. Опісля о пів до третої були оба президенти міністрів на авдиенциї у Цїсаря але лиш на то, щоби здати справу з ходу конференций. Головні справи, о котрі розходить ся, суть: передовсім підвисшене квоти і скликане австрийского парламенту. На перше не годить ся Банфі, на друге ґр. Тун, а тимчасом Цїсар обом президентам міністрів припоручив, щоби оба держали ся точно конституциї. А всежтаки здає ся, що конець конференций вже недалекий. Угорске бюро телеґрафічне доносить іменно: Оба президенти міністрів були вчера на спільній авдиенциї у Цїсаря, щоби предложити справоздане о переговорах угодових. Остаточне залагоджене умови повинно імовірно настати нинї.

Можна було сподївати ся, що миролюбивість царя зробить в теперішну пору велику несподїванку і велику сензацию в цїлій Европі, та викличе широку дискусию в европейскій прасї; але можна було сподївати ся й того, що миролюбиві змаганя царя стрітять ся з великим сумнївом о їх здійстненю. Легко то сказати — загальне розоброєне, але не так легко перевести его в пору, коли всї узброєні від стіп до голови. На що они узброїли ся і все ще зброять ся? Прецї то не забавка, котру відкидає ся, скоро она навкучила ся. Мусять бути якісь поважнїйші причини, а скоро суть тї причини, то насамперед треба їх усунути. Чи конференция хоч би й монархів усуне їх? Прецї навіть і в абсолютних державах дїланє монарха єсть випливом устрою, ладу і духа народного. Треба би отже насамперед в долинї поробити зміни, які би настали в горі. А чи то так легко? А відтак звістна приповідка, що „Verba docent, exempla trahunt“ — слова учать, приміри потягають. Гадка загального розоброєня принялась би може найскорше, коли би то якась держава перша завела сама у себе. Росиї то нинї найлекше, бо їй нї звідки не загрожує війна, а сам примір такої держави значив би більше як сто конференций всїх монархів сьвіта. Однакож до такого приміру не возьме ся ніяка держава, а сама гадка, хоч би й найкрасша, позістане гадкою, скоро не знайде підготовленого для себе терену. Що так єсть, доказують найлїпше відзиви француских праси. Коли кому, то Французам першим великодушна гадка царя припала не дуже до смаку. „Matin“ називає єї красною мрією молодого царя, а социялїстична „Petite République“ називає єї так красною мрією, що треба сумнївати ся, щоби она здійстнила ся. Згадана ґазета не вірить в то і доказує по своєму, що ту гадку здійстнить не російский пролетарият — але межинародний пролетарият. Взагалі праса француска приняла ноту російску о розоброєню дуже холодно. — „Figaro“ називає проект царя благородною примхою (хімерою). — „Gaulois“ доказує, що Франция не дуже повинна одушевляти ся тою гадкою, бо нічого би на нїй не зискала, підчас коли Росия і другі держави дуже би добре на нїй вийшли. — „Eclair“ пригадує, що й німецкий цїсар носив ся з такою гадкою в 1891 р. але Французи тому противили ся. — „Radical“ жадає, щоби перед розоброєнєм були залагоджені справи загально-політичні а передовсім справа Альзациї і Льотаринґії. — Анґлїйска „Morning Post“ каже, що гадка розоброєня може бути в теперішній хвили добра для Росиї, але не для Анґлїї.

У віденьских кругах політичних уважають ноту царя за зручний маневр російскої дипльоматиї, вимірений в першім рядї против воєнних плянів Анґлїї в Азиї, в другім рядї против дальших зброєнь Німеччини. Впрочім одна часть віденьскої праси відзиває ся о проектї царя дуже прихильно, друга часть глядить на него скептично. В Берлинї як і в Римі цікаві на то, що скаже Франция на проект царя, а декотрі італїяньскі ґазети просто не вірять в щирість російского проекту. Köln. Ztg. каже, що легко згодити ся в засадї на проект царя, але дуже трудно дійти до практичної однодушности.

8)

НА ЗГАРИЩАХ.

(Повість Кл. Юноши. — З польского).

(Дальше).

— А що-ж ви там робили, таж то не по дорозї.

— Я вельможній пани признаю ся, скажу цїлу правду. Я з тим Файвлем маю спілку до гусий, а відтак я хотів так трошки переночувати.

— То ви ночували по дорозї?

— Яке то ночоване? На теперішну ніч, чи чоловік ночує? Лише що трохи переспить і вже день! Я навіть не молив ся рано, лише взяв пять гусий на біду і зараз духом поїхав в дорогу. Прошу вельможної панї, чи то з таким великим телеґрафом можна баламутити в дорозї? Я летів як птах, що я кажу як птах — як два птахи!

— Ах, Боже, Боже! — і таку важну вість, так вижидану згубити! То страшно!

— Най вельможна панї почекають, я єго здибаю, я єго звід землї добуду. Як то може бути, щоби я згубив? Я ще як жию одного десятака не згубив. Дуже добре тямлю, що я єго видів в Воли зарицкій і в Ставках.

— А щож ви знов в Ставках робили?

— Там була лїцитация по сьвященику.... цїлком невеликий інтерес! Тамті купцї дали менї трохи відступного і я зараз від'їхав, лише що напоїв коня і духом летів до вельможної панї. На моє сумлїнє, таж вельможна панї виділи, як я їхав, трохи мене кінь не забив.

— Ах, що менї з того, коли депеші нема.... Ай, Янкель, Янкель, що ви наробили.

— Най вельможна панї тим не журять ся, то не може бути! Піду, пошукаю в біді, між соломою, той телеґраф там вилетів.

З тими словами вибіг Янкель перед ганок і розпочав строгу ревізию свого воза та розтрясеної на земли соломи — але панї Каролева не ждала на конець того гляданя. Гадка, що може мати так бажану вість о доли улюбленого чоловіка, додавала їй сили і енерґії.

На Янкля панї Каролева вже навіть не зважала; бо не лиш імовірним, але навіть певним видалось їй, що в своїй бандрівцї, в котрій полагоджував тілько найрізнїйших інтересів, міг легко загубити депешу. Натомість прийшла зажуреній жінцї инша гадка. Без сумніву, що на телеґрафічній стациї мусять мати копії депеш, а як нї, то може урядник, з огляду на невелику скількість телеґрам, памятає бодай зміст. Отже панї Каролева хотїла бути в місточку як найскорше. Тому велїла сейчас запрягати конї, а сама почала збирати ся до дороги з горячковим поспіхом.

І справдї убиране не займило їй більше часу над десять мінут. Одїта і вже цїлком до дороги готова, ходила скоро по комнатї, жадучи на конї. Посилала служниці одну за другою до стайнї, аби спішили ся, а хоч фірман звивав ся і Мартин з карбівником помагали єму також, здавалось їй, що ті люди запрягають годину, що мають деревлянї руки.... що їм всьо псує ся!

— Скорше, скорше! — кликала знетерпеливлена, тупаючи ногою, а в еї очах блискали іскри, уста з гніву затискали ся, судорожно корчила долонї, а Маланї, що надбігла аби попестити ся, велїла іти до своєї комнати.

Дївчинка ревне заплакала і сказала, що вже нїколи в житю не поцїлує мамунї, коли она така недобра.

Тимчасом пан Янкель Пацановер все ще не хотїв вірити, аби міг згубити телеґраму. Перетрясе добре цїлу біду, глядав в соломі, вкінци почав обшукувати себе.

Помимо того, що було тепло, мав Янкель на собі кілька жупанів. Він здогадував ся, що може крізь роздерту кишеню дістала ся телеґрама за підшивку. Тож галив своєю довгою і худою рукою по всїх закутинах підшивок і саме в хвили, коли панї Каролева сїла вже на бричку і конї рушили, віднайшов згубу і крикнув з цїлої сили:

— Віват! Телеґраф єсть! Стій, стій, він вже є! Вже я єго тепер не згублю!

Панї Каролева вискочила в одній хвили з брички, вирвала депешу з рук Янкля і вбігла до своєї комнати.

Зворушене запирало їй віддих....

Новинки.

Львів дня 30-го серпня 1898.

— **Є. Вел. Цісар** дарував на погорільців в Плїснянах, брідского повіта, 500 зр. запомоги.

— **Іменованя.** П. Мінїстер судівництва іменував ад'юнктами судових авскультантів: Алекс. Ґриґлевского для Винник, Ап. Патраша для Селетина, дра Казим. Мошиньского для львівского висшого суду краевого без означеня місця служби, Меч. Шефера для Дрогобича, Йос. Самуеловича для Бучача, Ів. Сосенка для Чорткова, Фел. Слотвиньского для Радимна, Меч. Ямрозика для Сокаля, Йос. Ґайльгофера для Методинич, Єр. Семковича для Мельницї, Том. Єнджейовича для Ярослава, Ант Захара для Садаґури і Тем. Боканчея для Вижницї. — П. Мінїстер рільництва іменував канцелярийного официяла Едв. Витошиньского ад'юнктом канцелярийним в ц. к. дирекциї домен і лїсів у Львові.

— **Перенесеня.** П. Мінїстер судівництва перенїс судових ад'юнктів: Ад. Наймана з Ярослава до Львова, Євг. Ансиона з Радимна до Тернополя, Льва Навроцкого з Чорткова до Николаєва, дра Риш. Лежаньского з Винник до Львова і Руд. Ілашевича з Мельницї до Коломиї; — вкінци іменував нотарияльного кандидата дра Кар. Балабана в Печенїжинї судовим ад'юнктом в Товмачи.

— **Є. Е. п. Президент мінїстрів** гр. Тун переслав на руки Президиї Намістництва 300 зр. з своїх приватних фондів для погорільців в Скалатї.

— **Конкурс.** Дня 16-го падолиста буде отворена при Видїлї краєвім перша кляса краєвої школи для дорогових кондукторів. Виклади будуть тревати 5 місяцїв, а 7 місяцїв будуть ученики практично занятї при будові доріг під надзором краєвих інжинерів. — 15 учеників дістане стипендию по 25 зр. місячно за час науки, а ученики занятї при будові доріг одержать відповідну заплату. Першеньство в припущеню до вступного іспиту мають тї, що скінчили 4-ту клясу реальну або ґімназияльну, а убігати ся можуть і тї, що окінчили 7-у клясу видїлову. Надане стипендиї буде зависїти від успіху вступного іспиту. Поданя треба вносити до Видїлу краєвого до дня 25-го вересня і долучити до них: метрику на доказ окінченого 17-го року житя а непереступленого 30-го року, позволеня вітця або опікуна на вибір занятя, сьвідоцтво здоровля від ц. к. повітового лїкаря, сьвідоцтво моральности, сьвідоцтво шкільне і убожества, коли хто просить о стипендию та декларацию, що надїлений стипендиєю буде служити в краєвій службі 10 лїт або зверне побрану стипендию.

— **Кандидати стачу духовного** з львівскої архиєпархії мають в цїли принятя до семинариї вносити свої поданя до 20 н. ст. вересня, а дня 29 вересня явитись в Консисториї і піддатись іспитови.

— **З Коломиї пишуть нам:** На дохід будови „Народного Дому“ в Коломиї устроюють рускі академики в прегарній салї каси ощадности в е л и к и й в е ч е р о к з т а н ц я м и, в четвер, дня 15-ого н. ст. вересня с. р., під ласкавим протекторатом Вп. Добродїїв: Всч. ювилата Йосафата Кобриньского з Мишина, Вп. Константина Икаловича, б. надворного лїкаря князя болгарского і Вп. др. Теофіля Окуневского, адвоката і посла до Ради державної і сойму краєвого. Комітет, що складає ся з самих Русинів-академиків, робить усї можливі пригоговаия, щоби вечерок принїс дорогим гостям, а особливо нашим панночкам як найбільше радости і втїхи, яко відплату за труд і дорогу. Петрушка уже виключена давно там, де голяє молодїж академична, тим більше, що єї зголосило ся до комітету вже богато, а сподїваємо ся ще, що нїкотрий академик не помине тої нагоди в столици Покутя познакомити ся з панночками. То й ще раз просимо усїх радих добре, весело і товариско ся забавити, най приїзжають 15 с. н. а з певностию не пожалують, бо зебава буде сьвітла (чотирох аранжерів), а притім і цїль взнесла причинити ся до будови так потрібної институциї, як „Народний Дім“ в Коломиї. Запросини висилають ся, а хто не дістав би, а хотїв би бути на вечерку, най зголосить ся до тов. „Родина“, а радо вишлемо. Хто з Високоповажаних Родимцїв не міґби приїхати, а хотїв якимсь датком причинити ся до здїйсненя згаданої цїли, най перешле єго на руки: п. Анатоля Лепкого, ст. прав, а комітет, хотяби найменшу лепту з подякою прийме. Вступ на салю від особи 3 кор. ґалерия 2. Стрій для пань візитовий, для панів балевих. Початок точно о ½ 9 годинї вечером. Жертви приймає ся з подякою. За комітет тіснїйший: *Михайло Юркевич* ст. пр., *Анатоль Лепкий* ст. пр., *Микола Івасюк* ст. пр., *Амброзій Юркевич* ст. медиц., *Лев Посацкий* ст. пр., *Волод. Перефецкий* ст. пр., *Карло Кучурак* ст. ак., вст. *Роман Перефецкий* ст. пр., *Теодор Каргут* ст. теол., *Павло Чумак* ук. богослов. *Ярослав Левицкий* богослов.

— **Огнї.** З Городка пишуть: Наше місто в сїм роцї має нещастє з безнастанними пожарами. Від цьвітня до тепер горіло в Городку вже шість разів, не числячи менших огнїв. І так на черляньскім передмістю згоріло було 30 господарств, на передмістю львівскім було три значнїйші пожари, дня 16 серпня був великий огонь на заставскім передмістю, а ві второк дня 23 серпня вибух знов огонь на передмістю Підгай, недалеко середмістя. Запалило ся з незвістної доси причини в стодолї недалеко войскового бараку і в одній хвили вітер перенїс огонь на будинки віддалені від стодоли о яких 200 кроків. Огонь ширив ся так скоро, що по 1½ годинї, мимо сильного ратунку сторожі пожарної, згоріло 15 загород з усїми будинками і цїлим уже зібраним припасом збіжа. — З Тарнобжеґа доносять, що погоріло в тамошнім повітї майже до тла місточко Б а р а н і в над Вислою. 1700 людий полишило ся без даху. Президия ц. к. Намістництва вислала на першу вість о пожарі 500 зр. підмоги для погорільцїв. — В У г н о в і, равского повіта, вибух огонь дня 24 с. м. над раном і знищив 5 господарских загород. Шкоду оцїнюють на 12 тисячів зр. Причина пожару незвістна, однак ходять поголоски по містї, що огонь був підложений під загороду Матїя Шофера, гарбаря, котрий в тім огни стратив цїлий маєток, бо крім будинків погоріли єму і шкіри. При ратунку дуже визначила ся завязана недавно угнївска сторожа пожарна. — В селї Пархачи під Кристинополем погоріли дня 19 с. м. з полудня дві хати. Причина пожару така, що невіста шкварила омасту, омаста занялась і огонь видістав ся комином на верх. Одна хата коваля була обезпечена в товаристві краківскім, друга і то бідного хлїбороба не була обезпечена. — В Добростанах під Городком знищив пожар 7 селяньских загород. Шкода виносить до 5000 зр. Причиною пожару були дїти, що бавили ся сїрниками.

— **Знов убийство в коршмі.** Ще не вияснено як слїд вимордованя жидівскої родини в коршмі Приходах під Перемишлянами, а вже доносять о другім подібнім випадку. Оногдашної ночи сповнено в селї Ямнї коло Яремча страшний злочин. 25-лїтний гуцул Капіганчук напав на коршму Шпіґля і поранив смертельно чотири особи: самого коршмаря Шпіґля, єго жінку і двох подорожних. Шпіґльова в наслїдок ран померла, а прочі жертви догасають. Злочинник вже зловлений і признає ся до вини.

— **Сумна пригода** лучила ся оногдашної ночи т. є. з суботи на недїлю в поїздї, що прямував з Санча до стациї Камінка. Їхала в нїм п. Дзюбіньска, жінка секретаря львівского маґістрату

Так тої депеши бажала, так ждала на неї, а тепер, коли єї має, коли держить єї в руцї, не сьміє розірвати печатки.... не сьміє перечитати.

Положила єї на столику і дрожачи на цїлім тїлї, глядїла на неї тревожно, немовби хотїла відгадати, чи той сїрий папір не приносить якого нещастя.

Вкінци дрожачими руками розірвала депешу. Перечитала єї в миг ока — і в тійже хвили упала з криком на колїна перед образом та в голос заридала. Лице сховала в долонях, а з грудий, скоро филюючих, добували ся придавлені зойки.

Судорожно заломила руки і довго, довго клячала в тїй поставі, підносячи від часу до часу очи на образ, на котрім виднїло лице Матери Божої з очами піднесеними в небо і з серцем пробитим сїмома мечами...

Видко що молитва покріпила засумовану, бо встала, обтерла очи — і з тяжким зітхненем, але вже спокійно, приглядала ся депеші, немов би бажала з мертвих букв уложити образ подробиць тих тяжких хвиль, які переживав єї нещастний муж.

Але депеша була маломовна, лякогїчна, доносила в кількох словах, що операция удала ся і що недужий має ся добре.

Більше нїчого!

Операция — отже відняли єму руку. Кароль калїка! Єго мрії о праци, котрій віддав ся так благородно і честно, скінчені!

І чогож брав ся до роботи, що так нещастно закінчила ся? Чого? Що приневолювало єго до того? Дирдейко повідав, що Кароль прозрів, що в школї недолї і нещастя научив ся гадати, може бути... але чомуж то прозрінє мусїв окупити аж власною кровію і калїцтвом?

Вернула гадкою в минувшість і говорила до себе:

— Так добре заповідало ся житє. Здавало ся, що вистеленє самими цьвітами... Спокійне істнованє, взаїмна любов, такі любі дїти, як ангели зіслані з неба. А тепер.... тепер.... ясні краски щезли, замість цьвітів тернє, віддаленє, туга і калїцтво! Сумно і чорно довкола.

І задумала ся бідна, любляча женщина, потонула в сумних гадках і була би Бог знає як довго самітна сидїла в комнатцї з своїми чорними гадками, коби не то, що служниця прийшла їй сказати, що Янкель чекає і дуже просить о хвильку розмови.

Панї Каролева прокинула ся з задуми, обтерла очи, поправила на собі одежу: велїла попросити Янкля до першої комнати, куди й сама мала небавом прийти.

Янкель увійшов і поправив на голові ярмурку, обтер хусткою червоне лице і дожидав приходу панї.

Приїхав він сюди не без цїли — і не без цїли привіз депешу. Контракт на коршму минав за кілька тижднів, а він бажав єго відновити, бо не хотїв покидати Заріча. Тому постановив користати з неприсутности Дирдейка і заключити умову з самою панию; навіть рад був, що Жмудина не було дома, бо старий був в інтересах твердий як камінь і цїлком не любив уступати, а вже безуслівно був глухий на всї обітниці і підлещуваня, якими звичайно спекулянти люблять ловити добродушних господарів.

Неприсутність Дирдейка була длятого Янклеви дуже на руку — і він постановив собі ту пригідну хвилю в який небудь спосіб використати.

Отже уложив лице до дуже чемного усьміху і станув покірно коло дверий.

Не дала довго на себе ждати. Увійшла до комнати ще блїдша нїж звичайно, але поважна, спокійна, а в єї очах не було вже навіть слїду сльоз, котрих так богато вилила перед хвилею. Біль замкнула у власнім серци і не хотїла єго показувати нїкому.

Янкель побачивши входячу поклонив ся майже до самої землї і перепрошував, що наробив тілько непотрібного клопоту через згубу тої депеші.

— На тій нашій любій пропінациї то чоловік не має навіть на кусник порядної капоти — оправдував ся — самі дїри і лати — і тому той телеґраф заподїв ся, прошу вельможної панї.

— Зле вам іде? — спитала.

— От, сам не знаю як маю панї сказати, теперішні часи дуже злі, а та заріцка пропінация то нї сяк нї так, як то повідають, що нї пахне нї — перепрашаючи — смердить.... тілько що лиш чоловік жиє з дїтьми.

— Що-ж? Не журіть ся, бо менї здаєть ся, що вже від сьв. Івана кінчить ся ваш клопіт....

— Як раз хотїв о тім поговорити з вельможною панию.

— На що? Зле вам.... тратите.

Ни, то правда, що я трачу, бо тї хлопи начнуть незадовго пити гербату.... дуже мало що оковита відходить; лише, як то повідають люди, що й камінь на однім місци поросте, то я хотїв просити вельможну паню о продовженє контракту....

— На страту?

з 8-лїтним синком Адамом. Хлопець опер ся о вагонові двері, котрі отворили ся і він упав на шлях. Залярмований машинїст здержав поїзд, почім найдено хлопця на зелїзничім шляху без притомности. В тім станї відвезено его до Камінки, де др. Корчиньский ствердив встрясене мозку і зломане чашки. Хлопця відставлено до шпиталю в Новім Санчи, де він боре ся між житєм а смертию. Чувають при нїм мати і батько, візваний телєґрафічно зі Львова. Судове слїдство в тій справі заряджено.

— **Селяньскі конї, сполошені** войсковою музикою, набігли онодї на ул. Замарстинівскій у Львові, на відділ переходячого войска і одного з жовнїрів так поранили, що мусїли его відвезти до шпиталю, де житє его висить на нитцї. Конї звалили також кінного офіцира враз з конем на землю.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 30 серпня. N. fr. Presse обговорюючи росийский проект роззброеня каже, що той проект не появив би ся був нїколи, як би цар вже перед тим не був порозумів ся з найбільшими державами. Небезпечність конфлїкту у всхідній Азиї показує ся в теперішній хвили усуненою тим в далеку будучність, а справа всхідна в Европі тратить на своїй остротї.

Софія 30 серпня. Вибори до рад громадских відбули ся всюди спокійно. Побідила партия національна над кандидатами сполученої опозициї.

Льондон 30 серпня. Тутешні часописи пригадують, що Больфур відповідаючи дня 27 липня с. р. на інтерпеляцию в палаті послів сказав: Анї наше анї нїяке инше правительство не поставило проекту розброеня. Не думаю також, щоби таке предложене мало який небудь вигляд на поведене.

Переписка зі всїми і для всїх.

Тр. Я. Суб.: Конкурс на обсаду посад надзирателїв рік був розписаний ще в лютім, а минув з днем 30 марта. Однакож можна подавати ся, а компетенти будуть пренотовані. Услівя такі: Знане обох краєвих язиків; треба уміти читати, писати і рахувати; треба бути вправним сплавником (по польски „flisak" — слово нїмецкого походженя: Flösser). Пожаданим єсть також, щоби компетент умів рисувати, о скілько того можна вимагати від людий, знаючих ся на своїм фаху з досьвіду. Треба відбути шестимісячну службу на пробу, при чім дістає ся звичайні побори надзирателїв рік, а стабілїзация наступає аж по вдоволяючій пробі. Платня надзирателя рік єсть 350 зр. річно, додаток активальний 87 зр. 50 кр. з правом посуненя до висшої платнї аж до 400 зр. і 25 прц. додатку активального; крім того диети за обходжене ріки від разу за рік 25 до 40 зр. за міріяметер (10 кільометрів). Просьбу треба вносити до ц. к. Намістництва в приписаній дорозї службовій (через староство, при котрім єсть окружний уряд будівничий, до котрого належать надзирателї рік). — **Сьвящ. в Яв.:** Пенсию, яку Найв. розпорядженєм призначено вдовицям і сиротам по руских сьвящениках будуть побирати всї вдовицї і сироти, не лиш ті, що доси дїставали еї з фонду релїгійного яко дар з ласки і будуть еї дїставати не лиш теперішні, але й всї инші в будучности. Виходить то також з рескрипту ц. к. Намістництва до митрополичої консисториї, котрого ми не поміщали, бо нам его не удїлено. Сей рескрипт помістили „Дїло" і „Галичанин", дїставши его очевидно з консисториї. Здає ся, як би декотрі рускі ґазети а за ними і часть руского духовеньства не уміли чи не хотїли оцїнити як пристало тої Цїсарскої ласки. Доси не було анї нїякої законної підстави анї фонду, з котрого би вдовицї і сироти по руских сьвящениках могли побирати бодай невеличку пенсию. Воля Найясн. Пана знайшла серед сеї обставини дорогу признаючи „дар з ласки". Тепер же справа пенсиї вступила на дорогу законну; була трактована в Радї державній і там ухвалена. Але знов настала перешкода, бо, як звістно, в наслїдок полїтичних обставин парлямент не функционує а замість него вийшов в житє §. 14 основних законів державних. Отже серед таких обставин можна було справу вдовиць і сиріт по руских сьвящениках уважати за менше важну, за менше пекучу справу державну і відложити еї аж до часу, коли парлямент зачне знову правильно дїлати, нехай би она переходила тогди звичайну законодатну дорогу. Але Є. Вел. Цїсар памятав о сїй важній для руского духовеньства справі і з власної волї прискорив еї та ввів в житє; воля Монарха знайшла знову вихід і в браку законної постанови, ухваленої парляментом і санкционованої Короною, надала їй форму і силу Найв. розпорядженя, опираючись на давнїшім розпорядженю о „дарі з ласки" — бо прецї иншого способу не було. Отже деякі круги у нас, замість приймити волю монаршу за то, чим она дїйстно єсть, за акт Найв. ласки, одні в своїм нерозумі і нетактї полїтичнім, другі в своїй — скажім отверто — злобі, випливаючій з слїпої завзятости борби полїтичної, віднеслись до неї — легко сказавши — що найменше байдужно. А прецї коли хто, то духовеньство повинно памятати на слова Христові: „Віддайте Богу, що Боже, а кесареви, що кесареве". (Еванг. від сьв. Луки XX. 25). — **М. Савро в Чернїєві:** Найлїпше асекуровати ся на житє в краєвих товариствах, отже або в „Днїстрі" або безпосередно в „Краківскім товаристві асекурацийнім". Суть ріжні способи асекурованя, а уважає ся при них: 1) на вік дитини; — 2) на вік того хто асекурує (батько); — 3) на суму, яка має бути забезпечена; — 4) на час (лїта), до котрого мають дїти бути обезпечені, щоби дїстали обезпечений капітал; — 5) на случай смерти. Ви ставите таке питанє: Як би я платив кілька лїт, а потому умер і не було би кому платити, чи та дитина, що дїстала би? — Тут треба ще взяти і той случай на увагу, що було би з асекурациею, як би дитина перед часом померла. Отже суть два способи: Вам н. пр. 30 лїт а донцї 2 роки. Дитину асекурує ся до 18. 20 або 24 лїт. Отже припустїм, що Ви хочете тій донцї по 20 роках обезпечити капітал 1000 зр. на той случай хоч би Ви померли і не було кому дальше платити. В тім случаю мусите платити річно 37 зр. 60 кр. Коли би Ви умерли і зараз по заплаченю тої суми, то дитина по 20 лїтах дістане своїх 1000 зр. Але коли би Ви жили і платили н. пр. вже 15 лїт, а дитина померла, отже не дожила 20-го року, то всї премії (річна оплата на асекурацию) пропали би в користь товариства асекурацийного. Але шкода, щоби грошї пропадали, отже Ви асекуруєте на инший спосіб: під услівєм, що на случай скоршої смерти дитини, уплаченї вже грошї не пропали, і так: Коли Вам 30 лїт, синови або донцї н. пр. 2 р., а ви хочете забезпечити єму 2000 зр., коли він дожиє 24 лїт, то мусите платити річно 67 зр. 40 кр. Кождий спосіб асекурациї має свою окрему тарифу. Підіть до аґента асекурацийного товариства „Днїстер" або краківского товариства в Станіславові та зажадайте від него „Проспекту і тарифи премій обезпечень на житє"; він Вам дасть ту книжочку безплатно, а з неї довідаєте ся, що Вам потреба. — **Никола Стрілєць:** Ми написали в Вашій справі до одного чоловіка в Чернівцях, котрий би мав охоту, а скоро дістанемо відповідь, дамо Вам знати. — **Б. І. К. О.:** Як перуть ся, крохмалять ся і прасують ся ковнїрики, щоби виглядали так, як з фабрики — сего точно не знаємо, але будемо старати ся розвідати та й Вам скажемо пізнїйше на сім місци. — **Бужанець:** Домів поправи для пів-ідіотичних і малолїтних у нас нема. То заведенє, котре Ви маєте на думцї, єсть дім карний, кримінал для женщин і там замикають лиш тих, що допустили ся якогось злочину. — **Вас. Пасай в Кос.:** Ваші льоси, а іменно (по руски треба казати „а іменно" не „а мяновито") не витягнені. Що-до льотериї не ерарної служби почтової, то мусите написати хиба до заряду тої льотериї у Відни. То приватна льотерия устроєна на дохід тої служби. Льоси таких льотерий купує ся на то, щоби запомагати тих, що устроюють льотерию, а не на то, щоби на нїй виграти маєтки. Остаточно можна і на нїй щось виграти, але звичайно предмет без вартости — якусь ляльку, збаночок, образ, може якусь срібну або золоту річ і т. п.

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

— Ни, най мої вороги мають то, що я тут в Заричи стратив!... Лиш чоловік собі все гадає, що що в однім роцї стратив, то в другім відбє, а друге єсть комната.... кусник огороду, то хоч уродить ся яка кварта гороху для дїтий....

Панї мовчала, а Янкель говорив дальше:

— Прошу вельможної панї, ми не підемо до війта.... я би навіть хоч на мою страту крихту підступив — дав би за які два роки з гори.... бо паньству треба гроший.

— Богу дякувати маємо досить.

— Ай, що то досить? Чи то можна мати за богато гроший? То лише, най Бог боронить, слабости може бути за богато, а гроший нїколи не єсть досить. Згодїм ся, най вельможна панї підпише ся на тім самім контрактї.

— На кождий спосіб не можу вам дати рішучої відповіди, бо всї інтереси полагоджує пан управитель, отже чекайте, він певне незадовго верне.

— Що пан управитель, пан управитель! Або він єсть, перепрашаючи паню, вашою мамою, що без него не можна й гвіздка вбити у стїну? Я навіть можу вельможній пани сказати в тайнї, що він має також свою спекуляцию, він ґрубіян, він веде на вашу шкоду інтереси.

— О що до того, то вже позвольте, що я вам не вірю.

— Ни, ни най буде й так — а з млином то він нїби добрий інтерес зробив?

— Щож такого?

— Та вельможна панї добре знають. Пятнайцять лїт сидїв Берко, платив точно і правильно як банк! Ще часом вигодив вельможному паньству, а управитель тепер пустив млин Михайлови.

— Бо платить два рази більше і спокій з ним; нема нїяких процесів, жалоб.

— Коби лиш єму не приключило ся яке нещастє.

— А щож може єму стати ся?

— Ни, я не знаю, але часом — як Бог дасть — лучає ся ріжне. Ось, на що далеко шукати, в Ставках згорів млин за нового мельника, а за давного стояв двайцять лїт.

— Того не бою ся, наш млин обезпечений.

— Най Бог боронить, щоби він мав згоріти, але часом може стати ся таке нещастє.

— То може бути, але я сама не можу з вами умавляти ся. Як прийде пан Дирдейко, то сам буде знати, що робити.

— Прошу вельможної панї, що він може знати? Він лише то знає, що хотїв би всїх загнати до плуга, або до корчованя лїса, а сам то гандлював би! Він знає! Що він знає той старий. Він добре нїчого не знає, а вельможна панї слухають его, як якого доброго.

Панї Каролева розсьміяла ся.

— Що-ж дивного? — сказала. — Я женщина, сама, то мушу когось слухати.

— А чого панї мене не слухають?

— Чи також як мами?

— Як дуже прихильної особи.... Атже я для вельможної панї мало жита не стратив, так летїв з тим телєґрафом....

— Ах, правда, ваша правда, Янкель, ідїть же зараз до Мартина, най дасть вам пів кірця вівса для коня.

— А пропінацня?

— То вже почекайте; пан управитель незадовго верне.... Я в такі річи не мішаю ся.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).